

CURSUS LIBRORUM

108525

Melding nr. 1

1995

Vår kamp er kronet med seier

50-årsjubiléet for frigjøringen i 1945

Utstilling i Universitetsbiblioteket 21. mars til 17. juni 1995

Foto: Th. Østmo

Åpningstider:

Mandag – fredag: 08.30 – 19.45

Lørdag: 08.30 – 13.45

Søndag stengt

Fri adgang

Den 8. mai 1945 kapitulerte de tysk tropper i Norge. Det betydde slutten på fem års tysk okkupasjon og nazi-styre. Dette jubileum skal feires over hele landet, og Universitetsbiblioteket deltar i denne markeringen med en utstilling som åpner 21. mars.

Siden det er frigjøringen som skal minnes, vil gleden over friheten være en viktig del av utstillingen. Biblioteket har fått til disposisjon en serie fargefotografier fra maidagene 1945 som ikke tidligere har vært vist offentlig. Fotografen har fanget inn spontane gledesutbrudd, feiring av den første 17. mai i frihet, hjemsendelse av fanger fra Grini, allierte tropper og endelig kongefamiliens hjemkomst.

Men det er også viktig å presentere det vi ble frigjort fra. I montrene langs veggene gir vi spredte glimt fra kampene i 1940 og videre Quislings iherdige forsøk på å omdanne det norske samfunn etter nazistiske idéer. Vi trekker frem holdningskampen blant lærerne, i Kirken og på Universitetet. Viktig er også kampen for det frie ord gjennom illegal presse og andre illegale publikasjoner. De enkelte motstandsgrupper fikk etterhvert en fastere form, og Hjemmefrontens Ledelse (HL) befestet seg som uttrykk for en sentral motstandsautoritet.

Krenkelser av lov og rett, fengsling og tortur ble en del av nordmenns hverdag. De norske jødene ble deportert til Tyskland og få vendte tilbake.

Men Kongens og regjeringens løfte om å fortsette kampen for Norges frigjøring ble såvisst ikke tomme ord. Handelsflåten ble stilt til disposisjon for den allierte krigsinnsats og deltok i den livsviktige transport av varer til krigsoperasjonene på alliert side. Inntektene fra handelsflåten bidro i vesentlig grad til å finansiere oppbyggingen av enheter innen hær, marine og flyvåpen.

De dokumenter, fotografier m.m. som er vist på utstillingen stammer alle fra bibliotekets Krigstrykksamling. Denne samlingen ble opprettet umiddelbart etter frigjøringen i 1945 på grunnlag av materiale innsamlet i hemmelighet under krigen. Dette er senere supplert ved gaver og innkjøp. Samlingen omfatter både tyske og nazistiske dokumenter og dokumenter fra den norske motstandskampen mot nazismen. UB har den mest komplette samlingen av illegale aviser som spilte en viktig rolle i denne kampen ved å spre nyheter og mane til en fast holdning.

For å gjøre dette materiale bedre tilgjengelig for publikum har vi bygd opp en bildedatabase som omfatter plakater, kunngjøringer m.m. samt en del fotografier. Denne databasen står til disposisjon for publikum under utstillingen.

I tilknytning til utstillingen vil det bli holdt en serie foredrag i bibliotekets auditorium. Se eget program.

Ragnhild Marthins